

ՆԱԽԱԶԵՆՈՒԹՅՈՒՆ

ՄԿՍՎՈՒՄ Է ՃԱՃԿԱՐԻ ԳՅՈՒՂԻ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՅՈՒՄԸ

Ախալցխի շրջանի ճաճկարի գյուղի վերակառուցումը կիրականացվի Վրաստանի մշակույթի ժառանգության պաշտպանության ազգային գործակալության TBC-ի հիմնադրամի եւ «Վրացական տուն» միության համատեղ նախաձեռնությամբ:

Համաշխարհային մշակութային ժառանգության վարձիա համալիրի ետնամասում, ժայռի հյուսիս-արեւելյան հատվածում, գտնվող ճաճկարի գյուղը տարածված է Քուռ գետի երկու ափերին եւ իր բացառիկ տեղադրավայրով, մշակութային ժառանգության օբյեկտների բազմազանությամբ ու պատմական մշակութային, տարածաշրջանի մշակութային լանդշաֆտի մշակակալից կենտրոններից է:

Ավանդույթի համաձայն, ճաճկարից երկրակամացվում Վարձիայի պաշարի համալրումը՝ ժայռափոր ճգմիչներում մեծ քանակությամբ գինի էր պատրաստվում: Գինին տիկերով տանում էին Վարձիա, որտեղ տեղավորում էին քարանձավներում, իսկ ճաճան մնում էր գյուղում: Ենթադրում են, որ գյուղի անվանումը ճաճկարի (ճաճիս կարի) հենց դրանից է ծագել: Գյուղում վնասված դարավանդներից եւ ժայռերում տեղակայված շուրջ 50 ճգմիչներից մինչ օրս պահպանվել է չորս դարավոր վագ: Հենց ժայռի մեջ փորված են նաեւ դահլիճը եւ Սուրբ Գիորգիի եկեղեցին, կենցաղային կառույցները (բնակելի տները, մեսխա-

կան դահլիճները) եւ այլն: Սա մատնանշում է, որ ճաճկարին հնագույն տնտեսություն ունեցող գյուղ է:

Գյուղին շնորհվել է մշակութային ժառանգության անշարժ հուշարձանի կարգավիճակ (Վրաստանի մշակութային ժառանգության պաշտպանության ազգային գործակալության գլխավոր տնօրենի թիվ 2/360, 2015թ. դեկտեմբերի 9-ի հրամանագիրը):

Այսօր, ցավոք, գյուղը գրեթե բնակաթափ է եղել, վնասվել է նյութական եւ գրեթե լրիվությամբ ոչնչացվել՝ ոչ նյութական մշակութային ժառանգությունը:

ճաճկարի գյուղի վերականգնման նախագիծը պետության եւ մասնավոր հատվածի համատեղ նախաձեռնությունն է: Նախագիծը նախատեսում է ագրոտուրիզմի եւ մշակութային ժառանգության համատեղությամբ գյուղի տնտեսական գործառույթի վերականգնում եւ ներառում տարածաշրջանի զբոսաշրջության ցանցում, ինչը կստեղծի տեղացիների վերադարձման հնարավորություն եւ նախարարյալ գյուղի կայուն զարգացման համար:

1-ին փուլում կանցկացվի նախնական նախագիծ, մանրակրկիտ ուսումնասիրություն, որն էլ կսահմանի գյուղի մշակութային, տնտեսական եւ փոխզարգացման անհրաժեշտ տվյալները ու դրանց խրախուսման հնարավորությունները: Առաջիկայում, հենվելով ուսումնասիրությունների վրա, կմշակվի հիմնադրույթը եւ գյուղի վերակառուցման նախագիծը:

ԿՐԹԱԿԱՆ

ՆՈՐ ԱՌԱՐԿԱ՝ ԱԶԳԱՅԻՆ ՈՒՍՈՒՄՆԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՒՄ

Վրաստանի կրթության նախարարությունը հաստատել է 2017-2023 թվականների համար նոր ուսումնական ծրագրերը:

Նոր ուսումնական ծրագրում ներառվել են հասարակագիտական նոր առարկաներ՝ երրորդ եւ չորրորդ դասարանների համար «Ես եւ հասարակությունը», հինգերորդ եւ վեցերորդ դասարանների համար՝ «Մեր Վրաստանը»:

Կրթության նախարարի կողմից նոր ուսումնական ծրագրերը ստորագրվել են մայիսի 18-ին եւ մայիսի 25-ին հրապարակվել «Օրենսդրական տեղեկատվություն»:

ՄԱՅԱ ՄԻՄԻՆՈՇՎԻԼԻ. «ՇՈՒՐԶ 2900 ԱՇԱԿԵՐՏ ԿՏՐՎԵԼ Է ԱՎԱՐՏԱԿԱՆ ՔՆՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ»

Ինչպես հայտարարեց գնահատման եւ քննությունների ազգային կենտրոնի ղեկավար Մայա Միմինոշվիլին, որ համրակրթական ատեստատի քննությունները չի հանձնել մոտ 2900 աշակերտ: Նրա խոսքերով, աշակերտների մեծ մասը չի կարողացել հաղթահարել օտար լեզվի եւ մաթեմատիկայի արգելագիծը:

«Վերջերս ավարտվեցին ավարտական քննությունները, եւ գնահատման ու քննությունների ազգային կենտրոնը ներկայացրեց վիճակագրությունը: Մենք թաքցնելու ոչինչ չունենք, փաստ է, որ մենք դժգոհ ենք այդ արդյունքներից: Շուրջ 2900 աշակերտ դուրս մնաց ազգային քննությունները հանձնելուց միայն այն պատճառով, որ չկարողացավ հաղթահարել ավարտական առարկայական առանձին վերցրած որեւէ քննության արգելագիծը, եւ դա ոչ միայն անհանգստացնող, այլեւ անընդունելի հանգամանք է: Եթե ոչ 2900, այլ 20 աշակերտ չկարողանար հաղթահարել կրթական առարկայի նվազագույն արգելագիծը, դա էլ պետք է համարվեր անցանկալի»:

արդյունք, այնպես էլ թաքցնելու ոչինչ չունենք: Ցավոք, քննությունների արդյունքներով, իրավիճակը չի կարգավորել նախորդ տարիների համեմատությամբ,- ասաց Մայա Միմինոշվիլին եւ հավելեց, որ տվյալները տարեցտարի փոխվում են, սակայն դրական տեղաշարժ չի նկատվում:

ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ԿՅԱՆՔ

Գրքեր կան, առանց որոնց հնարավոր չէ պատկերացնել մարդու մանկությունը: Ամենավաղ մանկության շրջանում իմ սիրելի հագվագյուտ գրքերի շարքում ամենատպալորիչը եղել է «Շունն ու կատուն»: Բալլադի տողերն այնքան բնական էին, պատկերավոր, կենդանի ու պարզ, ասես ձեռք չէր կպել, ինչպես մեզ շրջապատող ծառերին, գետակին, ծաղիկներին, սարերին:

«Ժամանակով կատուն ճոն էր, Շունն էլ գլխին զորակ չուներ, Միայն գիտեմ ոչ որդիանց որդի ճանկել էր մի գառան մորթի...»:

Տարբեր առիթներով մենք ոգեւորված, դերերով արտասանում էինք: Փոքրիկներիս համար անհասկանալի էր միայն «ճոն» բառը, ի՞նչ իմանայինք, որ ճոնը մորթե կամ կաշվե գլխարկներ կարողն է:

«Շունն ու կատուն» բալլադի ակունքը ժողովրդական է: Թումանյանը բալլադի մասին լսել է Լոռիում իր քեռի Իսայուց: Ինչպես վկայում է Թումանյանի պատասխանության շրջանի ընկեր Անուշավան Աբովյանը, բանաստեղծը բալլադը մշակել է Ներսիսյան դպրոցը թողնելուց հետո, 1886 թվականին, 17 տարեկան հասակում: Առաջին անգամ «Շունն ու կատուն» տպագրվել է Մոսկվայում 1892թ., Թումանյանի բանաստեղծությունների 2-րդ հատորում՝ «Ժողովրդական ավանդություն» ենթավերնագրով եւ բանաստեղծի ծանոթագրությամբ: «Այս ավանդությունը ես լսել եմ Լոռիում եւ գրել տեղական բարբառով՝ որքան կարելի էր մեղմացնելով բարբառի կոշտությունը»:

Շուրջ 30 տարի, ժամանակ առ ժամանակ, Թումանյանը անդրադարձել է բալլադին. փոփոխություններ է արել, շտկումներ կատարել: Առաջին եւ վերջին վերամշակված, բյուրեղացված տարբերակների միջեւ վիթխարի տարբերություն կա, որ ապշեցնում է ընթերցողին: Այս ամենի մասին կարդում ենք Թումանյանի երկերի լիակատար ժողովածուի (տասը հատորով) երկրորդ հատորի ծանոթագրության մեջ: Հետագայում «Շունն ու կատուն» տեղ է գտել բանաստեղծի բոլոր ժողովածուներում: Առանձին գրքով հրատարակվել է նկարիչ Գարեգին Երիցյանի շքեղ ձեւավորմամբ, 1908թ.: 1904-ին Հ.ճաղարբեկյանը տպագրել է առաջին դասարանցիների համար իր կազմած «Հայոց լեզու» դասագրքում:

Եվ սկսվում է բալլադի հաղթարշավը: «Շունն ու կատուն» իր համամարդկային սյուժեով ու կատարելությամբ գրավում է թարգ-

«ՇՈՒՆՆ ՈՒ ԿԱՏՈՒՆ» 130 ՏԱՐԵԿԱՆ Է

Թիֆլիսում, Ներսիսյան դպրոցում սովորելիս, 17-ամյա Հովհաննեսը սկսում է մշակել «Շունն ու կատուն» բալլադը, որի մասին մա լսել էր իր քեռի Իսայուց:

մանիչների, նկարիչների, ռեժիսորների ու մուլտիպլիկատորների ուշադրությունը: Ռուս ընթերցողն սքանչանում է Մարշակի բարձրարժեք թարգմանությամբ: Մարշակի այդ եւ «Մի կաթիլ մեղրի» թարգմանությունն է հիմք տվել բարձրաճաշակ Կոռնեյ Չուկովսկուն գրելու. «Նրան, ով գրել է «Մի կաթիլ մեղրը», «Շունն ու կատուն», «Մուկիկի մահը», իրոք որ, չի կարելի համաշխարհային արվեստի առաջնակարգ վարպետների շարքը չդասել»:

Բալլադը թարգմանել են ռուսերեն Վ.Ջվյագինցեան ու Ս.Մարշակը, վրացերեն Ի.Գրիշաշվիլին, ուկրաիներեն՝ Վ.Կոչեսևսկին, անգլերեն՝ Ս.Գյուլտյանը, քրդերեն՝ Հ.Ջոնին, սլովակերեն՝ Ց.Ջագորսկին, լեհերեն՝ Ի.Սիկիրսկին, էստոներեն՝ Ռ.Պարվեն, թաթարերեն՝ Ժ.Խաբիրուլին, ուզբեկերեն՝ Ա.Ջարիցկին: Տարբեր տարիներ բալլադը լույս է տեսնում նկարիչներ Ռոստերի, Գ.Երիցյանի, Վ.Կուզնեցովի, Գ.Խանջյանի, Հովի.Շավարշի, Ս.Ստեփանյանի, Ռ.Մանուկյանի, Լ.Գեմչի, Ցուցքիրիձեի ինքնատիպ նկարազարդումներով:

1935թ. «Շունն ու կատուն» բեմադրվում է Երեւանի տիկնիկային թատրոնում, որին հաջորդում են ուրիշ բեմադրություններ, 1937թ. եւ 1975թ. այն էկրանավորում են հայ մուլտիպլիկատորները: Սուրեն Քոչարյանը մշտապես այն ընդգրկում էր թումանյանական կատարումների խաղացանկի մեջ: Կոմպո-

բանաստեղծին հաճույք պատճառելու համար, հանդիսություններից հետո, Թիֆլիսում ներկայացնում են «Շունն ու կատուն»: Բանաստեղծի դուստր Նվարդի վկայությամբ, Թումանյանն այնքան էր սիրում «Շունն ու կատուն», որ բոլոր օրինակները նվիրել էր ընթերցողներին, բարեկամներին, եւ երբ հարկ է լինում 1923թ. Մոսկվայում վերափրատարակել, իր գրադարանում ոչ մի օրինակ չի գտնում: Իր կյանքի վերջին տարում, մահճում պառկած, մա երագում էր. «...Հենց լավանամ, պետք է գրական ու տնական գործերով զբաղվեմ, գրվածքներս կարգի բերեմ ու տունս: Մի կարողանամ ժողովածուս լրիվ հրատարակել, գոնե 1926 թվին՝ «Շունն ու կատուն» քառասունամյակին:

Նվարդ Թումանյանը իր «Հուշեր եւ գրույցներ» գրքում պատմում է, որ հոր հետ մի երեկո կառքով Եջմիածնից Երեւան մեկնելիս կանգ են առնում Փարաքարի մոտ: Մի կին նրանց հրավիրում է իր այգին՝ խաղող ուտելու: Երբ այգեպանի երեխաները իմանում են, որ հյուրընկալվողը «Շունն ու կատուն» հեղինակն է, ուրախանում, աշխարհով մեկ են լինում եւ հուզմունքով արտասանում են իրենց այնքան սիրելի բալլադը:

Մի ուրիշ անգամ Թումանյանը մի բժշկի հետ Ախալցխայից Ծուղորուտ գյուղ գնալիս գրագում տարվում է իր բալլադի պատճառով: Զրույցի ժամանակ բժիշկն ասում է.

- Գիտես, Օհանես, մեր երեխաները քո գրվածքներից ամենից շատ սիրում են «Շունն ու կատուն», որ երեխային էլ, որ բռնես, մուկ-միսկ առաջին պատահածին՝ անգիր կապի:

Թումանյանն առարկում է, ու գրագ են գալիս, կառքը կանգնեցնում: Հենց առաջին պատահած երեխային հարցնում են, ու սա անսխալ արտասանում է «Շունն ու կատուն»:

Նման փաստերն են առիթ տվել Թումանյանին խոստովանելու.

- Եսպես էլ բան կլինի՞, ինձ ժողովրդականացնողը ես «Շունն ու կատուն» է՝ դարձել, որ մի տեղ էլ հյուր եմ գնում կամ փողոցով անց եմ կենում, երեխաները կանչում են, թե ա՛յ, շունն ու կատուն...:

Ո՞րն է «Շունն ու կատուն» անմահության գաղտնիքը: Ամենից առաջ նրա համամարդկային գաղափարը՝ խորամանկության-խորդախության եւ պարզության-անազնվության հակադրությունը, ճշտապահության ու ստախոսության բախումը, եւ այդ ամենը խորհրդանշող կերպարների շան եւ կատվի կենդանի բնավորությունների դիպուկ պատկերմամբ: Հայ կինոյի վարպետ Համո Բեկնազարյանի բնութագրմամբ, Թումանյանն «այդ փոքր բալլադի մեջ էլ ցուցադրել է իր վիթխարի տաղանդի առանձնահատկությունները»: Իրավացի է մեր անվանի գրող ու գրականագետ Խաժակ Գյուլնազարյանը, երբ նկատել է, թե հեղինակը «կենդանական լեզվի» խաբկանք ստեղծելու համար շան խոսակցության մեջ շեշտել է համ բառը:

Հա՛մ ասում ես, հա՛մ չես կարում, Հա՛մ խոսում ես, վրդես գոռում, Հա՛մ, հա՛մ, հա՛մ, հա՛մ...

Իսկ կատվի «բառապաշարին» հատուկ է նրա լեզվին բնորոշ հնչյունը՝ միա՛յն, միա՛յն մի գդակի վարձ...

Հազվագյուտ են գրական այն գոհարները, որոնց հոբելյանը մշվում է որպես համաժողովրդական տոն, որպես հեղինակի անմահությունը խորհրդանշող յուրատեսակ գլուխգործոց: Այդպիսի փոքրիկ, սակայն տարողունակ, հավերժ կենդանի գլուխգործոց է «Շունն ու կատուն» բալլադը, որի ծննդյան 130-ամյակը լրանում է այս տարի: Գրական մի յուրօրինակ տոն՝ 64-տողանոց բալլադի ծննդյան օր, որին կարող են նախանձել բազմահատոր գրքերը, հաստափոր վեպերը:

Քանի կա հայ ժողովուրդը, քանի ապրում է հայոց լեզուն, պիտի ապրի մեր գրականությունը գոհարներից մեկը՝ «Շունն ու կատուն» բալլադը:

ՍՈՒՐԵՆ ՍՈՒՐԱՂՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ - ԱՐՑԱԽ. Փաստեր, իրադարձություններ

«ՎՐԱՍՏԱՆԻ», ԱՐՄԵՆԱՊԵՍԻ, ՊԱՆԱՐՄԵՆԻԱՆԻ ԵՎ ԿԱՎԱԶՊԵՍԻ ՆՅՈՒԹԵՐՈՎ

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍՅԱՆԻ, ՎԱԿԻՄԻ ՊՈՒՏԻՆԻ ԵՎ ԻԼԶԱՐ ԱԼԻԵՎԻ ՀԱՄԱՏԵՂ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆԸ

(Սկզբը՝ 1-ին էջում)

Հայաստանի Հանրապետության և Ադրբեջանական Հանրապետության նախագահները վերահաստատեցին Վիեննայում ս.թ. մայիսի 16-ին կայացած հայ-ադրբեջանական զազաթա-ժողովի պայմանավորվածությունները՝ ուղղված հակամարտության գոտում իրավիճակի կայունացմանը և խաղաղ գործընթացի առաջընթացին նպաստող մթնոլորտի ստեղծմանը։ Այդ նպատակով նրանք համաձայ-

նեցին մասնավորապես ավելացնել հակամարտության գոտում միջազգային դիտորդների թվաքանակը։ Նրանք գոհունակություն հայտնեցին վերջին շրջանում շփման գծում հրադարձի ռեժիմի պահպանման կապակցությամբ։ Կայացավ կարգավորման առաջընթացի հարցերի շուրջ մտքերի համագնացական փոխանակում։ Պետությունների ղեկավարները փաստեցին մի շարք հարցերի կապակցությամբ փոխընթերցման հասնելու համագնացը, որոնց լուծումը հնարավոր

ություն կընձեռնի պայմաններ ստեղծել առաջընթաց արձանագրելու ԼՂ հիմնախնդրի կարգավորման հարցում։ Նախագահները նշեցին իրենց կանոնավոր շփումների կարելու նշանակությունը և պայմանավորվեցին շարունակել դրանք մեծ ծեռաչափով՝ ի լրումն ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համախառնագծերի աշխատանքի։ Համախառնագծերը հրավիրված էին ներկա գտնվելու Սանկտ Պետերբուրգում կայացած հանդիպման եզրափակիչ հատվածին։

ՔՆՆԱՐԿՎԵՑ ՎԻԵՆՆԱՅԻ ՊԱՅՄԱՆԱՎՈՐՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՄԱՆ ԸՆԹԱՑՔԸ

Հունիսի 20-ին Սանկտ Պետերբուրգում կայացավ Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանի և ՌԴ նախագահ Վլադիմիր Պուտինի հանդիպումը։

Ռազմավարական գործընկերելու երկու երկրների նախագահները քննարկել են ԼՂ հակամարտության կարգավորման բանակցային գործընթացին վերաբերող հարցեր, այդ համատեքստում անդրադար-

ձել տարածաշրջանի զարգացումներին ու անվտանգությանն սպառնացող ներկայիս մարտահրավերներին։ Նախագահները մտքեր փոխանակեցին Վիեննայում ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի համախառնագծերի երկու

ների արտաքին գործերի նախարարների հանդիպումը կայացած հանդիպման արդյունքում ձեռք բերված պայմանա-

վորվածությունների կատարման ընթացքի շուրջ։

ՀՈՒՍԻ ՊԱՊ ՖՐԱՆՑԻՍԿՈՍ. «ԳԱԼԻՍ ԵՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՌԵՂԾՎԱԾԱՅԻՆ ԲԱՐՁՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ ՈՐՊԵՍ ԵՂԲԱՅՐ»

(Սկզբը՝ 1-ին էջում)

Այս պահից արդեն հրավիրում են ձեզ աղոթելու այս առաքելական ճանապարհորդության համար։ Աստուծո օգնությամբ գալիս են ձեզ մոտ, իրականացնելու համար ինչպես ճանապարհորդության կարգախոսն է ասում՝ «այդ առաջին քրիստոնյա երկիր»։ Եվ գալիս են որպես ուխտագնաց, այս հոբելյանական տարում թաթախվելու ձեր ժողովրդի հնագույն իմաստության մեջ և ըմպելու ձեր ժայռը՝ ինչպես ձեր հայտնի փորագիր խաչքարերն են, հավատքի աղբյուրից։

Գալիս են դեպի Հայաստանի առեղծվածային բարձունքները՝ որպես եղբայր, մղված ձեր դեմքերը տեսնելու ցանկությունից, աղոթելու ձեզ հետ և կիսելու բարեկամության պարզելը։ Ձեր պատմությունը և ձեր սիրելի ժողովրդի հետ կատարված իրադարձությունները առաջացնում են իմ մեջ հիացմունք և վիշտ։

Հիացմունք, քանի որ Հիսուսի խաչի ու ձեր տաղանդավոր մտքի մեջ եք գտել կրկին ոտքի կանգնելու ուժը՝ նույնիսկ ամենասարսափելի տառապանքներից հետո, որ պատմությունը կարող է հիշել։ Վիշտ՝ այն ողբերգությունների համար, որոնք ձեր

հայրերը կրել են իրենց մաշկի վրա։ Թույլ չտանք ցավոտ հիշողություններին տիրանալու մեր սրտին։ Որպես Ավետարանի ծառա և խաղաղության սուրհանդակ՝ ցանկանում են զալ ձեր մեջ՝ նեցուկ կանգնելու խաղաղության ճանապարհին գործադրած յուրաքանչյուր ջանքին և միասին քայլելու հաշտության արահետով, որը հույս է ծնում։ Թող որ ձեր ժողովրդի մեծամունք սրբերը, մասնավորապես՝ եկեղեցու վարդապետ Գրիգոր Նարեկացին, օրհնեն մեր հանդիպումները, որոնց սպասում են վառ ցանկությամբ»,- ասված է Հռոմի պապի ուղերձում։

Հանրապետության հարավային թեւում Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանը, Ար-

խագահ Բակո Սահակյանը և ԼՂՀ երկրորդ նախագահ Արարիկ Դուկասյանը այցելել են

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՆԱԽԱԳԱՆԸ ՂԱՐԱԲԱՂԻՄ

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսյանը հունիսի 22-ին, աշխատանքային այցով, գտնվում էր Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետությունում։

Գալիս են Հանրապետության նախագահի և Սերժ Սարգսյանի մի շարք հատվածներ, տեղում ծանոթացել զինվորների ծառայության ընթացքին և տիրող իրավիճակին։

Նույն օրը հայկական երկու պետությունների ղեկավարները

մայրաքաղաք Ստեփանակերտում խորհրդակցություն են անցկացրել պաշտպանության բանակի բարձրագույն սպանական կազմի հետ և քննարկել բանակաշինության առնչվող հարցերի լայն շրջանակ։

ՎԱՎԵՐԱՅՎԵԼ Է ՈՐԱԿՅԱԼ ԿԱԴՐԵՐԻ ՊԱԿԱՍԸ

Հայաստանի տեղեկատվական տեխնոլոգիաների (SS) ոլորտում մոտ 3000-4000 որակյալ կադրերի պակաս կա։ Մասնավոր հատվածի կողմից պահանջված աշխատատեղերն ավելի շատ են, քան բուհերը կարողանում են առաջարկել։

Այս մասին հունիսի 22-ին խոսեց «Սինոփսիս Արմենիա» ընկերության տնօրեն Հովհիկ Մուսայելյանը՝ ընկերություն այցելած Հայաստանի կրթության և գիտության նախարար Լևոն Մկրտչյանին

ներկայացնելով SS ոլորտի զարգացման խնդիրները։

SS ոլորտի որակյալ կրթության ապահովման խնդիրն անդրադարձ կատարեց նաև նախարար Լևոն Մկրտչյանը՝ նշե-

լով, որ հարկավոր է ամեն ինչ անել գիտություն-համալսարան ու բիզնես կապը ուժեղացնելու և համագործակցությունն ամրապնդելու համար։

«Սինոփսիս Արմենիա» ընկերության տնօրեն Հովհիկ Մուսայելյանը նախարարին ներկայացրեց ընկերության ձեռքբերումներն ու ուսումնական գործընթացի համար ստեղծված պայմանները։

ԱՎԱՐՏՎԵՑ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԶՈՐՐՈՐԳ ՓՈԽԸ

Բրյուսելում, հունիսի 21-22-ին, կայացավ Հայաստանի և Եվրոպական միության միջև նոր շրջանակային համաձայնագրի շուրջ բանակցությունների չորրորդ փուլը։ Բննարկվեցին համաձայնագրի նախագծի քաղաքական երկխոսության, բարեփոխումների, արդարադատության և ազատությունների բաժինների դրույթները։ Բանակցությունների վերջում տեղի ունեցավ լիազուստր նիստ, որի ընթացքում կողմերն ամփոփվեցին քաղաքական, ոլորտային համագործակցության, առևտրի ու ներդրումների բաժինների շուրջ բանակցությունների արդյունքները և նախաձեռնեցին հաջորդ փուլի քննարկումների շրջանակը։ Բանակցությունների հաջորդ փուլը տեղի կունենա Երևանում, 2016 թվականի աշնանը։

ՄԱՌԱՅՈՒՆԱԿԱՆ ՄԵԶԵՆԱՆԵՐԸ ՇԵՏ ԵՆ ՎԵՐՃՎՈՐՄ

Հայաստանի կառավարությունը որոշեց հետ վերցնել պետական մարմիններին ամրացված 383 միավոր տրանսպորտային միջոցները և ամրացնել կառավարությանն առընթեր պետական գույքի կառավարման վարչության աշխատակազմին։ Հայաստանի վարչապետ Հովիկ Աբրահամյանի հարցին, թե ինչ փուլում է ծառայողական մեքենաների՝ աճուրդով վաճառքի գործընթացը, Պետական գույքի կառավարման վարչության պետ Արման Սահակյանն ասաց, որ գնահատման գործընթացներն սկսվել են, մեքենաները տեղափոխում են այնպեղ, որպեսզի նախատեսված է։ Որոշ մրցույթներ արդեն հայտարարվել են։

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԱՎՏՎՈՒԹՅԱՆ ԱՋԸ ԿԱԶՄԵԼ Է 5,5 ՏՈՒՈՍ

Հայաստանի տնտեսական ակտիվության ցուցանիշը 2016 թվականի հունվար-մայիսին 5.5 տոկոսով գերազանցել է նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի ցուցանիշը։ Այս տարվա մայիսին, ապրիլի համեմատ, ցուցանիշն աճել է 6.6 տոկոսով։ Հայաստանի ազգային վիճակագրական ծառայության տվյալներով, անկում է գրանցվել միայն շինարարության, առևտրի շրջանառության ոլորտներում։ Սպառողական գների ինդեքսը նվազել է 1.6 տոկոսով, արդյունաբերական արտադրանքի գների ինդեքսը՝ 3.1 տոկոսով։

ՏԵՍԱԽՅՈՒՆՆԵՐ՝ ՈՍՏԻՎԱՆԻ ՀԱՄԱԶԳԵՍՏԻՆ

Հակակոռուպցիոն միջոցառումների շրջանակներում, Հայաստանի ճանապարհային ոստիկանությունում իրականացվելիք նորամուծությունը թույլ կտա առավել մանրամասն հետաքննել ճանապարհային ոստիկանների գործողություններին՝ որակապես նվազեցնելով կոռուպցիոն ռիսկերը։ Առաջիկայում բոլոր ճանապարհային ոստիկանները կունենան իրենց համազգեստին ամրակցված տեսախցիկներ, որոնք մշտապես կլինեն միացված վիճակում։ Ճանապարհային ոստիկանը չի կարողանա իր ցանկությամբ անջատել սարքը, քանի որ չֆիքսված յուրաքանչյուր թուպեի համար նա պարտավոր կլինի հիմնավոր բացատրություն ներկայացնել դեկավարությանը։

ներ, թատերական ներկայացումներ, մասնակցում հայոց լեզվի, գրականության, պարավեստի, հայոց պատմության և եկեղեցական ավանդույթների դասերի, ինչպես նաև հանդիպում են պետական և հասարակական ակադմիկոս գործիչների հետ։

«ԱՐԻ ՏՈՒՆ» ԸՆԴՆԱՅՆՈՒՄ Է ՇՐՋԱՆԱԿՆԵՐԸ

«Արի տուն» սփյուռքի երիտասարդների հայրենաճանաչության ծրագրի երկրորդ փուլի շրջանակում, 95 պատանի, հայրենիքը ավելի լավ ճանաչելու նպատակով, Հայաստան են ժամանել Ռուսաստանից, Վրաստանից, Թուրքիայից, Հունգարիայից, Մոլդովայից և ԱՄՆ-ից։

Նշենք, որ «Արի տուն» սփյուռքի երիտասարդների հայրենաճանաչության ծրագիրը առաջին փուլի շրջանակում համախմբել էր 63 պատանիների, որոնցից շատերը Հայաստան տեղափոխված սիրիահայեր են, իսկ մյուսները ժամանել են ՌԴ-ից, Բելառուսից, Թուրքմենստանից, ԱՄՆ-ից։

«Արի տուն» ծրագրի շրջանակում, 7 տարվա ընթացքում, Հայաստան է այցելել շուրջ 6000 հայ երիտասարդ՝ աշխարհի 54 երկրից։ Ծրագրի նպատակն է սփյուռքահայ երիտասարդներին ծանոթացնել Հայաստանի պատմությանը, մշակույթին, հասարակական կյանքին, հոգեւոր և ընտա-

նեկան ավանդույթներին, ամրապնդել ազգային ինքնությունը, ինչպես նաև հաստատել Հայաստանի և Սփյուռքի միջև ջերմ հարաբերություններ։ Ծրագրի ընթացքում մասնակիցներն այցելում են Հայաստանի պատմամշակութային վայրեր, համերգներ, փառատոներ, ցուցահանդես-

ՈՒԿՐԱՆԱՅԻ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ՊԵՏԱԿԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅԱՆ ՏԵՐԵՆՈՂՈՒ ՍԶՈՎՅԻՆ - ՊԵՏԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԻ ԵՐԵՎԱՆԻ ԿՐԹԱՎԻՏԱԿԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏԸ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒՄ Է

2016/2017 ուսումնական տարվա ընդունելությունը հետևյալ մասնագիտությունների եւ մասնագիտացումների գծով՝ առկա եւ հեռակա կրթածելերով.

Կրտսեր մասնագետի որակավորմամբ՝

«Հաշվապահական հաշվառում»

«Ֆինանսներ եւ վարկ»

Ուսման տեւողությունը՝ 3 տարի (առկա կրթածելով)

«Համակարգչային համակարգերի եւ ցանցերի սպասարկում»

Ուսման տեւողությունը՝ 4 տարի

Քակավորի որակավորմամբ՝

«Ֆինանսներ եւ վարկ» (բանկային գործ)

«Ֆինանսներ եւ վարկ» (մաքսային գործ)

«Հաշվառում եւ աուդիտ»

«Համակարգչային համակարգեր եւ ցանցեր»

Ուսման տեւողությունը՝ 4 տարի (առկա եւ հեռակա կրթածելերով):

Մագիստրոսի որակավորմամբ՝

«Հաշվառում եւ աուդիտ»

Ուսման տեւողությունը՝ 1 տարի 6 ամիս

(առկա եւ հեռակա կրթածելով):

Ուկրաինայի Տերմոպոլի ազգային տնտեսական համալսարանի (բակալավորի կամ մագիստրոսի) դիմում ստացած Վրաստանի քաղաքացիները, ովքեր ունեն 4-րդ աստիճանի հավաստագրեր, կարող են իրենց կրթական-որակավորման մակարդակը շարունակել Վրաստանի պետական

ցանկացած բուհում, առանց միասնական ազգային քննությունների հանձնման (հանձնվում է միայն ներքուհական քննությունը): Ինստիտուտի շրջանավարտներն ստանում են Ուկրաինայի Տերմոպոլի ազգային տնտեսագիտական համալսարանի պետական դիմում, որը ճանաչվում է աշխարհի 82 երկրներում:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել՝ Հայաստանի Հանրապետություն, ք.Երեւան, Ավան, Աճառյան 31 հեռ.՝ (+374 10) 61-22-02, (+374 10) 61-30-10, (+374 10) 62-29-69

e-mail: erfiltanx@yahoo.com

Կայք-էջ: www.eftneu.am, www.theu.edu.ua

Վրաստանում Երեւանյան կրթա-գիտական ինստիտուտի ներկայացուցիչ՝ (+995) 593 58-24-00

Նկարում.- ՏՍՀ-ին Երեւանի կրթա-գիտական ինստիտուտի տնօրեն Սահակ Դուրդաթյանը ընդունում է Ուկրաինայի կրթության նախարար Ս.Վվիվտին

ՎԵՐԻՆ ԼԱՐՍԻ ԱՆՑԱԿԵՏԸ ՓԱԿ Է

Ինչպես տեղեկացրել է Վրաստանի ենթակառուցյունների նախարարության ծանապարհային ղեկարարամենտը, հունիսի 24-ի ժամը 10.00-ի դրությամբ, հորդառատ անձրևներից առաջացած սողանքավտանգ իրավիճակի եւ գետի վարարման պատճառով, Ստեփանծմինդա-Լարս ավտոճանապարհը փակ է բոլոր տեսակի տրանսպորտային միջոցների համար: Նշվում է նաեւ, որ Թերեք գետի մակարդակի բարձրացման հետեւանքով, առաջացել է ջրածածկման վտանգ, հնարավոր արտակարգ դեպքերից եւ պատահարներից խուսափելու համար, ժամանակավորապես փակվել է Վերին Լարսի անցակետը:

ՊԱՏԱՆԻ ԴՈՒԴՈՒԿԱԴԱՐՆԵՐԸ ԲԱԹՈՒՄԻՈՒՄ

ՀԱՄԵՐԳ՝ «ԱԼԵՔՍԱՆԴՐ ՄԱՆԹԱՇՈՎ» ԿԵՆՏՐՈՆՈՒՄ

Բաթումիի «Ալեքսանդր Մանթաշով» կենտրոնում էին Հայաստանի Հրազդան քաղաքի Ե.Քոչարի անվան արվեստի դպրոցի դուդուկահար սաները (ղեկ.՝ Սուրեն Մինասյան): Նրանք այստեղ հյուրընկալվել էին աջարահայության եւ Բաթումիի «Սուրբ Փրկիչ» եկեղեցու հոգեւոր հովիվ Տեր Արարատ քահանա Գուճալյանի հրավերով:

Հյուրերը հանդես եկան գեղեցիկ համերգով: Նրանք կատարեցին հայ եւ վրաց հեղինակների ստեղծագործությունները եւ արժանացան ներկաների ջերմ ծափահարություններին:

Պատանի դուդուկահարներին հանձնվեցին շնորհակալագրեր: Սաներին իր օրինությունը բերեց նաեւ Տեր Արարատ քահանա Գուճալյանը եւ նվիրեց «Մանկական Աստվածաշունչ»:

ՖՈՒՏԲՈԼ

«ԵՎՐՈ-2016». ԽՄԲԱՅԻՆ ՓՈՒԼՆ ԱՎԱՐՏՎԵՑ

Հունիսի 10-ին Ֆրանսիայի մարզադաշտերում մեկնարկեց ֆուտբոլի Եվրոպայի առաջնությունը: Մրցաշարի խմբային փուլը, որին մասնակցում էր 24 թիմ, ավարտվեց հունիսի 22-ին: Դրա արդյունքներով, մրցաշարից դուրս մնացին ութ թիմեր, դրանց թվում՝ Ռուսաստանը, Ուկրաինան: 1/8 եզրափակիչ փուլ դուրս եկած բոլոր թիմերն արդեն ունեն իրենց մրցակիցները: Այստեղ կենտրոնական մրցավեճ կլինի Իսպանիայի եւ Իտալիայի հավաքականների հանդիպման ժամանակ: Պորտուգալիայի ընտրանին կխաղա Խորվաթիայի ընտրանու, իսկ Շվեյցարիան ուժերը կչափի Լեհաստանի հետ: Մրցաշարի անակնկալներից մեկը, Իսլանդիան կմրցի Անգլիայի ընտրանու հետ: Մյուս զույգերն են՝ Ուելս-Հյուսիսային Իռլանդիա, Հունգարիա-Բելգիա, Գերմանիա-Սլովակիա եւ Ֆրանսիա-Իռլանդիա:

1/8 եզրափակիչ փուլի առաջին հանդիպումները տեղի կունենան հունիսի 25-ին:

ԷԴՈՒԱՐԳ ԲԱՂԱՍՅԱՆ

Էդուարդ Արմենակի Բաղասյանը ծնվել է 1937թ. մայիսի 24-ին, Վրաստանի Ծալկայի շրջանի Օզնի գյուղում, աշխատավոր գյուղացու ընտանիքում:

Օզնիի 8-ամյա դպրոցի 8-րդ դասարանը 1953թ. ավարտելուց հետո, ընդունվել է հարեւան Դուշչիի միջնակարգ դպրոցը, որն ավարտել է 1957-ին: Նույն թվականին ընդունվել ու ավարտել է Ախալքալաքիի հայկական երկամյա մանկավարժական ուսումնարանը, եւ 1959 թվականին աշխատել՝ շրջանի Չիֆթիլիսայի 8-ամյա դպրոցում: Ծառայել է սովետական բանակում: 1960թ. ապրիլին զորացրվել է, որից հետո աշխատել Չիֆթիլիսայի, Բուռնաշեթի, ապա՝ հայրենի գյուղի 8-ամյա դպրոցում:

Մանկավարժական աշխատանքին զուգընթաց, հեռակա կերպով ավարտել է Երեւ-

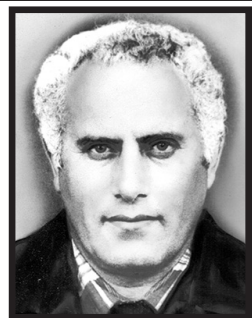
անի պետական համալսարանի մեխանիկա ֆակուլտետի մաթեմատիկայի բաժինը: 1974թ. սեպտեմբերի 2-ից նշանակվել է Բուռնաշեթի 8-ամյա դպրոցի տնօրեն եւ մաթեմատիկայի ուսուցիչ, որտեղ աշխատել է մինչեւ 1986 թվականը:

1986 թվականից մինչեւ 1996 թվականը եղել է շրջանի հինգ գյուղերի Գյուղխորհրդի նախագահ, իր գործնության ընթացքում կատարել է բազմաթիվ հասարակական գործեր:

Ընկերների անունից՝

ՈԱԶՄԻԿ ՀԱՆԵՍԱՆ

Ծալկայի շրջան

Խ Ա Չ Բ Ա Ռ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

1.Հայ մեծ վիպասան Րաֆֆու ստեղծագործություններից: 6.Ավ.Իսահակյանի հերոսներից՝ ... ամի: 9.Հայ գրող ... Շահնուր: 10.Հայ ժողովրդի մեծ բարեկամ ... Ֆրանս: 12.Ուղիղ, ոչ խորդուբորդ: 14.Արցախյան պատերազմի հերոս ... Սեյրոնյան: 18.Կիսապատրաստ գինի: 21.Հերոս քաղաք Արցախում: 22.Ֆրանսահայ մեծ շանսոնյեն: 24.Գիքորի թույրը: 26.Քիչ, պակաս: 29.Թվով շատ, անհամար: 31.Յոթերորդ նոտան: 32.Ամայի, բուսականությունից զուրկ: 33.Հայոց Բագրատունի թագավոր: 36.Ռուս երգիչ ... Գուբին: 37.Ալբանիայի մայրաքաղաքը: 38.Խաղողի վազ: 39.Գյուղ Վայոց ձորի մարզի Եղեգնաձոր քաղաքի մոտ: 40.Գնչուների մասին ֆիլմ: 42.Կոմիտասի երգերից: 45.Պետություն Հյուսիսային Ամերիկայում: 47.Պապ...կան, հայր...կան: 48.Մարմնի մաս: 50... եւ Մասիս: 52.Հայ տղայի անուն: 55.Անիվ: 57.Վրաց թագուհի: 59.Այլուրի գտիչը: 60.Թունավոր օձի տեսակ: 61.Չիու «ոտնաման», պայտ (բրբ.): 62.Չարդարված եղեւին: 63.Հայերենի հոգանկիակերտ մասնիկ: 64.Ե.Չարենցի «Իմ ընկեր ...»: 65.Հազար ու մի եկեղեցիների քաղաքը: 66.Դոկա ...:

ՈՐԴԱՆԱՅՈՒՆ

2.«Դիմակահանդես» բալետի հեղինակ, հանրահռչակ կոմպոզիտորի անունը: 3.Քիմիական տարր: 4.Հայ գրող, դրամատուրգ Լեւոն ...:

...: 5.Քաղաք Վանա լճի ափին: 7.Հին, անտիկ ոճի: 8.Սահմանամերձ գյուղ Արցախում: 11.Քաղաք Շվեյցարիայում: 13.Հայկական ժողովրդական, լարային գործիք: 15.Թռչունների խումբը: 16.Կին եւ ...: 17.«Արեւ, արեւ, եկ, եկ, ... քարին վեր եկ» (Ղ.Աղայան): 19.Կոմպոզիտոր Անոն Բաբաջանյանի որդին: 20.Ուրարտական թագավոր: 23.Գիտայի երկվորյակ թույրը: 25.Բեռնատար անասուն: 27.Ծնունդով ախալքալաքցի, սպորտային մեկնաբան ... Գիլոյան: 28.Վայրենի, իր ճանապարհին ամեն ինչ այրող ու ոչնչացնող: 29.Նախկին Խորհրդային Միության պիոներական ճամբար: 30.Կանաչու տեսակ: 31.Միսիթար Սպարապետի կինը: 34.Միզ, պտուղ: 35.Կոմիտասի յարը: 41.Օժանդակ բայ: 43.Հոտավետ, ուտելի կանաչի: 44.Հայ ֆիդայի, ֆիդայապետ Շահան ...: 46.Միսը աղալու հարմարանք: 48.Հարցական դերանուն: 49.«Վրաստան» թերթի թղթակից ... Կիլածե: 51.Հայ անվանի բանաստեղծ: 53.Դպրոցի, քոլեջի աշակերտ: 54.Գետորգ Մարգարետունու որդին: 56.«... չկար մի մարդ» (հեքիաթի սկիզբը): 58.Աֆրիկյան պետություն: 60.Ախալցխեում ծնված, ճանաչված ու սիրված դերասան ... Խաչվանքյան: 62.Մարտի 8-ը, Մայիսի 9-ը:

Կազմեց ԱՆՆԱ ՍԱՐԻԲԵԿՅԱՆԸ

ՆԱԽՈՐԴ ՀԱՄԱՐԻ ԽԱՉԲԱՌԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

ՀՈՐԻԶՈՆԱԿԱՆ

6.Խելառ: 8.Տայգա: 10.Լուվր: 11.Վոյ: 13.Դավիթ: 14.Ուկրաինա: 16.Ակաի: 17.Դեր: 18.Դոշաք: 20.Լորդ: 21.Սան: 22.Վիատ: 26.Երեք: 28.Բեկոր: 31.Նեղ: 32.Սակ: 34.Վինի: 35.Իսկրա: 36.Ցլիկ: 38.Կոկ: 41.Տիպ: 43.Ֆիդայի: 45.Ծունկ: 48.Կոր: 49.Ֆարս: 52.Զգոն: 53.Դուռ: 54.Մուր: 55.Թիակ: 56.Խոյ: 57.Բիծա: 58.Ռաֆ: 59.Շրի: 60.Սին:

ՈՐԴԱՆԱՅՈՒՆ

1.Հեռախոս: 2.Մուր: 3.Ստրուկ: 4.Ժյուրի: 5.Կավիդոր: 7.Ալիշան: 9.Լյարդ: 12.Ուներ: 15.Կաբարե: 19.Շաշկի: 23.Հեմակ: 24.Տեղին: 25.Գրիլ: 27.Լար: 29.Եվրո: 30.Ոնց: 32.Սկիի: 33.Կառլ: 37.Իլիկ: 39.Կանգառ: 40.Պարույր: 41.Տիֆ: 42.Այրուծի: 44.Դողդ: 46.Ուզի: 47.Կոկա: 50.Ամիս: 51.Սրան:

**Խմբագիր՝
ՎԱՆ ԲԱՅԲՈՒՐԹՅԱՆ**

**Մեր հասցեն՝ Թբիլիսի 0105
Գ.Աթոնելի փ. 5 հեռ. 2990-739, 2990-774
www.vrastan.ge
E-mail: vrastan@caucasus.net**

**Գրանցման վկայական
№ 4 4 - 1439
«ԿՈԼՈՐ» հրատարակչություն**

**“ВРАСТАН”
Тбилиси, Грузия
«VRASTAN»
Georgia, Tbilisi
Индекс 66445**